

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

BANKU UZRAUDZĪBA

Norādījumi par iesniegumu licences saņemšanai novērtēšanu

Vispārīgi iesniegumi licences
saņemšanai

BANKENTOEZICHT

2017. gada septembris

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

1.	Priekšvārds	3
2.	Tiesiskais regulējums	4
2.1.	VUM regula un VUM pamatregula	4
2.2.	CRD IV un valstu tiesību akti	4
2.3.	EBI tehniskie standarti	5
2.4.	VUM politika, prakse un procesi	5
3.	Vispārīgie licencēšanas principi	6
3.1.	Vārtu sargs	6
3.2.	Atklāta un pilnīga komunikācija	6
3.3.	Saskaņošana	6
3.4.	Katra konkrēta iesnieguma novērtēšana un proporcionalitāte	7
4.	Licencēšanas prasību tvērums	8
4.1.	Pamatdarbības	8
4.2.	Apstākļi, kas nosaka licencēšanas prasību	11
4.3.	Papildu darbības, ko regulē valsts tiesību akti	14
5.	Iesniegumu licences saņemšanai novērtēšana	15
5.1.	Kapitāls	15
5.2.	Darbības programma	15
5.3.	Vadības struktūras atbilstības un piemērotības novērtējums	16
5.4.	Tiešo un netiešo akcionāru novērtējums	17
6.	Procedūras apsvērumi	19
6.1.	Piemērojamie termiņi	19
6.2.	Lēmumā ietvertie papildu noteikumi	23
6.3.	Taisnīgs process	24
7.	Licences anulēšana un licences nederīgums	26

1. Priekšvārds

Kredītiestāžu licencēšana ir būtiska Eiropas finanšu sistēmas valsts regulējumam un uzraudzībai. Lai nodrošinātu uzticēšanos finanšu sistēmai, sabiedrībai jāapzinās, ka banku darbību var veikt vienīgi licencētas iestādes. Licencēšana arī palīdz ieviest labāko praksi, nodrošinot, ka piekļuve tirgum iespējama tikai stabilām bankām.

Vienlaikus licencēšanai nevajadzētu kavēt konkurenci, finanšu jauninājumus vai tehnoloģisko progresu. Saņemot licenci, kredītiestādes ES faktiski var īstenot plašu aktivitāšu loku. Tādējādi licencēšana veicina vienlīdzīgus darbības nosacījumus visā ES un mazina risku, ka iestādes varētu apiet banku darbības regulējumu un uzraudzību.

Eiropas Centrālajai bankai (ECB) kopš 2014. gada 4. novembra ir ekskluzīva kompetence izsniegt licences visām Vienotajā uzraudzības mehānismā (VUM) iesaistītajās dalībvalstīs reģistrētajām kredītiestādēm. Šī kompetence tiek īstenota ciešā sadarbībā ar valstu kompetentajām iestādēm (VKI).

Šie norādījumi attiecas uz visiem iesniegumiem piešķirt licenci kredītiestādes darbībai Kapitāla prasību regulas¹ (CRR) izpratnē, t.sk. (bet ne tikai) sākotnējām atļaujām kredītiestādēm, *FinTech* uzņēmumu iesniegumiem, licencēšanu apvienošanās vai iegādes kontekstā, pagaidu banku iesniegumiem un atļauju pagarināšanu. Viens no norādījumu galvenajiem mērķiem ir veicināt izpratni un uzlabot kredītiestādes izveides vērtēšanas kritēriju un procesu caurredzamību VUM ietvaros, nepretendējot uz pilnīgu jautājuma izklāstu.

Norādījumos aprakstīta politika, prakse un procesi laika gaitā var būt jāpielāgo. Norādījumi, kas nav juridiski saistoši, paredzēti kā praktisks līdzeklis, kas tiks regulāri aktualizēts, atspoguļojot jaunākās norises un praksē gūto pieredzi.²

Šajos norādījumos pēc iespējas izmantota kapitāla prasību direktīvā (CRD IV)³ un Eiropas Banku iestādes (EBI) tehniskajos standartos par licencēšanu lietotā terminoloģija.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.06.2013., 1. lpp.).

² Konkrēti divi jautājumi, proti, kapitāla novērtējums (5.1.) un darbības programmas novērtējums (5.2.) joprojām tiek izstrādāti – par tiem vēlāk notiks atsevišķa apspriešana.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.06.2013., 338. lpp.).

2. Tiesiskais regulējums

2.1. VUM regula un VUM pamatregula

ECB saskaņā ar VUM regulas⁴ 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu ir ekskluzīva kompetence izsniegt atļaujas kredītiestādēm uzņēmējdarbības sākšanai. 6. panta 4. punktā un 14. pantā noteikts, ka šī kompetence attiecas gan uz nozīmīgajām iestādēm, kuras tieši uzrauga ECB, gan mazāk nozīmīgajām iestādēm, kuras tieši uzrauga VKI.

VUM pamatregulā⁵ (73.–79. pants) izklāstīta kompetence attiecībā uz atļauju izsniegšanu, pievēršoties attiecīgās VKI un ECB uzdevumu sadalei vērtēšanas procesā.⁶

ECB, īstenojot vārtu sarga lomu, var izmantot visas VUM regulā tai uzticētās pilnvaras. Šādas pilnvaras ietver informācijas vākšanu un nosacījumu, pienākumu un ieteikumu iekļaušanu lēmumā par licences izsniegšanu.

Saskaņā ar VUM regulas 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 14. panta 5. punktu ECB kompetencē ir anulēt atļaujas gadījumos, kas izklāstīti attiecīgajos ES un dalībvalstu tiesību aktos.

2.2. CRD IV un valstu tiesību akti

VUM regulas 4. panta 3. punktā noteikts, ka, lai veiktu savus uzraudzības uzdevumus, ECB piemēro visus attiecīgos ES tiesību aktus, un gadījumos, ja šie tiesību akti ir direktīvas, – valsts tiesību aktus, kas transponē šīs direktīvas. Prasības atļauju izsniegšanai galvenokārt ietvertas CRD IV 8. pantā un 10.–14. pantā. Šajos pantos noteiktas tikai minimālās saskaņošanas prasības, t.i., valstu tiesību aktos var noteikt papildu prasības atļaujas izsniegšanai. Tādējādi, pieņemot lēmumus par atļauju izsniegšanu VUM ietvaros, ECB piemēro attiecīgās valstu tiesību aktos noteiktās transponētās CRD IV noteikumu prasības atļauju izsniegšanai, kā arī jebkādu valstu tiesību aktu specifiskās prasības. Tas var izraisīt pieeju atšķirības attiecībā pret iesniegumiem piešķirt licenci dažādās dalībvalstīs.

⁴ Padomes 2013. gada 15. oktobra Regula (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

⁵ Eiropas Centrālās bankas 2014. gada 16. aprīļa Regula (ES) Nr. 468/2014, ar ko izveido Vienotā uzraudzības mehānisma pamatstruktūru Eiropas Centrālās bankas sadarbībai ar nacionālajām kompetentajām un norīkotajām iestādēm (VUM pamatregula) (ECB/2014/17) (OV L 141, 14.05.2014., 1. lpp.).

⁶ Sīkāku informāciju sk. 6. sadaļā "Procesuāli apsvērumi".

2.3. EBI tehniskie standarti

ECB piemēro visus attiecīgos ES tiesību aktus, ko pieņēmusi Eiropas Komisija, pamatojoties uz EBI izstrādātajiem projektiem, īpaši regulatīvajiem tehniskajiem standartiem (RTS) attiecībā uz informāciju, kas pretendentiem jāsniedz kompetentajām iestādēm, iesniedzot lūgumu izsniegt kredītiestādes darbības licenci, kā arī īstenošanas tehniskajiem standartiem (ITS) saistībā ar veidnēm šādas informācijas sniegšanai.⁷ Papildus pilnam informācijas sarakstam, kas jānorāda iesniegumā licences saņemšanai, šajos tehniskajos standartos ietverta veidlapa, kas jāizmanto iesniegumiem licences saņemšanai, kā arī attiecīgās iesniegšanas procedūras un prasības.

2.4. VUM politika, prakse un procesi

Šajā dokumentā jēdziens "uzraudzības iestāde" attiecas gan uz VKI, gan ECB.

Vērtējot iesniegumus par licences piešķiršanu, uzraudzības iestādei jāpiemēro regulatīvās prasības. Lai nodrošinātu konsekventu prasību piemērošanu, jātiek skaidrībā ar šo prasību interpretāciju un jāizstrādā kopēja uzraudzības prakse un procesi.

Tāpēc ECB kopā ar VKI izstrādājusi politiku attiecībā uz iesniegumiem par licenču izsniegšanu, kā arī uzraudzības praksi un procesiem, kurā sīkāk skaidrots, kā ECB katrā konkrētajā gadījumā īsteno CRD IV, EBI standartus un valstu tiesību aktus, kuri transponē CRD IV.

Šī politika pieņemta, neierobežojot valstu tiesību aktu un EBA tehnisko standartu, kuriem ir prioritāte, piemērošanu. VKI vienojušās iespēju robežās interpretēt un izstrādāt valsts tiesību aktus atbilstoši šai politikai.

Norādījumos atspoguļota politika, par kuru Uzraudzības valde vienojusies līdz 2017. gada septembra vidum. Tā līdz 2017. gada beigās paredzēts to papildināt ar kapitāla novērtējuma un darbības programmas novērtējuma politiku un pēcāk aktualizēt, ņemot vērā jaunākās norises attiecībā uz VUM licenču izsniegšanas praksi, kā arī starptautiskā un Eiropas regulējuma attīstību vai jaunu CRD IV interpretāciju, ko noteikusi, piemēram, Eiropas Savienības Tiesa.

⁷ Gala ziņojums par regulatīvo tehnisko standartu projektu saskaņā ar Direktīvas 2013/36/ES 8. panta 2. punktu un īstenošanas tehnisko standartu projektu saskaņā ar Direktīvas 2013/36/ES 8. panta 3. punktu (EBA/RTS/2017/08 un EBA/ITS/2017/05).

3. Vispārīgie licencēšanas principi

3.1. Vārtu sargs

No prudenciālās uzraudzības perspektīvas ar licencēšanas palīdzību vajadzētu liegt iespēju uzsākt darbību banku tirgū iestādēm, kas nav drošas un stabilas, vai kas varētu radīt draudus finanšu sistēmas stabilitātei. Izniedzot banku darbības licences, ECB darbojas kā vārtu sargs. Tās uzdevums ir nodrošināt, ka iestādes, kas uzsāk darbību banku tirgū, ir stabilas un atbilst valsts un ES tiesību aktu prasībām. Šajā nolūkā tā pievērš galveno uzmanību pretendenta kapitāla līmenim, darbības programmai, organizatoriskai struktūrai un tā vadītāju un attiecīgo akcionāru piemērotībai.

Šajos norādījumos netiek atbalstīts kāds konkrēts banku uzņēmējdarbības modelis.

3.2. Atklāta un pilnīga komunikācija

Iesniegums licences saņemšanai iezīmē kredītiestādes dzīves cikla sākumu (vai būtisku pavērsienu) un tādējādi – saziņas sākšanu starp iestādi un uzraudzības iestādi. Uzraudzības iestāde sagaida, ka katrs pretendents precīzi un pilnībā sagatavo iesniegumu un atklāti un nekavējoties dalās ar informāciju, lai palīdzētu uzraudzības iestādēm pieņemt pārdomātu lēmumu. Informācijas prasību pamatā ir EBI RTS un ITS par informāciju, kas nepieciešama kredītiestāžu licencēšanai.

Pieprasītās licences izsniegšanas aizkavēšanās iemesls visbiežāk ir nepilnīgas informācijas sniegšana vai pretendenta nespēja pienācīgi nodrošināt papildu informācijas pieprasījumus. Uzraudzības iestāde procesa laikā regulāri sazinās ar pretendentu.

3.3. Saskaņošana

Eiropas banku uzraudzības pirmajos trijos gados atklājušās atšķirības starp dalībvalstīm attiecībā uz licencēšanas regulējuma interpretāciju un to, kā tas tiek piemērots, vērtējot iesniegumus licences saņemšanai.

Lai veicinātu saskaņošanu, šajos norādījumos detalizēti izklāstīta ECB piemērotā politika, prakse un procesi, vērtējot iesniegumus licences saņemšanai.

Norādījumos īpaši aplūkotas situācijas, kas saistītas ar jaunas licences izsniegšanu vai licences pagarināšanu. Tādējādi netiek pārvērtētas iepriekš izsniegtās esošās licences. Licencētu kredītiestāžu atbilstību attiecīgajām prasībām monitorē šo iestāžu pastāvīgās uzraudzības ietvaros.

3.4. Katra konkrēta iesnieguma novērtēšana un proporcionalitāte

Izskatot katru iesniegumu licences saņemšanai, tiek ņemti vērā visi atbilstošie apstākļi. Tas ietver proporcionalitātes apsvērumus atbilstoši pretendenta darbības veidam, apjomam un sarežģītībai, un ar to saistītajam riskam.

Informācijas prasības tiek kalibrētas atbilstoši iesnieguma būtībai saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem. Iesniegumiem, kas ietver novatoriskas, precedentu radošas vai ļoti sarežģītas darbības, nepieciešams sniegt vairāk informācijas nekā iesniegumiem, kas ietver tikai vienkāršas vai jau zināmas darbības. Piemēram, iesniegums licences saņemšanai pēc iekšējas pārstrukturēšanas, lai pilnveidotu grupas struktūru, jāvērtē atšķirīgi nekā iesniegums licences saņemšanai, kura pamatā ir divu līdz šim neatkarīgu kredītiestāžu ar atšķirīgiem uzņēmējdarbības modeļiem apvienošana, vai iesniegums izsniegt licenci jaunas kredītiestādes darbības uzsākšanai.

4. Licencēšanas prasību tvērums

ECB piedalās licencēšanas procesā trijos galvenajos veidos:

- pārbauda, vai uzņēmums pietiekamā apjomā veic nepieciešamās pamatdarbības, lai to varētu uzskatīt par kredītiestādi saskaņā ar CRR definīciju;
- izsniedz kredītiestādei licenci pēc tās izveidošanas, kā arī maina esošas licences saturu, piemēram, attiecībā uz darbību apjomu, ko iestāde drīkst veikt;
- izsniedz licenci visām regulētajām darbībām, kurām kredītiestādei nepieciešams saņemt atļauju saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem neatkarīgi no tā, vai tas noteikts valsts vai ES tiesību aktos, ja tie apstiprina prudenciālās uzraudzības funkciju.

Uzraudzības iestādei individuāli jānovērtē katra situācija un darījums, kas varētu ietekmēt nepieciešamību iestādei saņemt kredītiestādes licenci, lai nodrošinātu, vai nepieciešama licence, nevis cita veida uzraudzības iestādes apstiprinājums.

Turpmākajos punktos sniegts detalizēts šo līdzdalības veidu skaidrojums.

4.1. Pamatdarbības

Kredītiestādes definīcija CRR

Saskaņā ar CRR "kredītiestāde" ir "uzņēmums, kas pieņem noguldījumus un citus atmaksājamus līdzekļus no klientiem un savā vārdā piešķir aizdevumus" (4. panta 1. punkta 1) apakšpunkts).

ECB plaši interpretē CRR definīciju, t.i., tā izsniedz licences ne tikai kredītiestādēm ar tradicionālu uzņēmējdarbības modeli, bet arī tādām kredītiestādēm, kas atspoguļo banku mainīgo lomu sabiedrībā, īpaši, ja tās apsver iespēju izmantot modernās finanšu tehnoloģijas. Tomēr iestādei var izsniegt kredītiestādes licenci tikai tad, ja tā nodrošina atbilstību abām definīcijas daļām: 1) pieņem noguldījumus un citus atmaksājamus līdzekļus un 2) piešķir aizdevumus.

Īpaši, ja šo divu būtisko banku darbības sastāvdaļu īstenošana nav skaidri konstatējama, ECB pārbauda pamatā esošos iemeslus un veic **mērķtiecīgu analīzi**. Īpaši tiek aplūkotas iestādes, kas neveic nevienu no šīm darbībām, bet tomēr attiecīgajā dalībvalstī uz tām attiecas obligāta licencēšanas prasība, piemēram, pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu (PVKIU) un alternatīvo ieguldījumu fondu depozitāriji.

- Formāla atbilstība kredītiestādes definīcijai parasti netiek uzskatīta par pietiekamu, lai iestādei varētu izsniegt kredītiestādes darbības licenci. Pretendentam **pietiekamā apjomā jāattīsta abas** definīcijā norādītās darbības (noguldījumu vai citu atmaksājamo līdzekļu pieņemšana un aizdevumu piešķiršana), lai to atzītu par piemērotu kredītiestādes darbības licences izsniegšanai. Tiek padziļināti pārbaudīta iesnieguma iespējamā **papildu motivācija** gadījumos, ja pastāv vai tiek uzskatīts, ka pastāv tikai formāla atbilstība.⁸
- ECB pārbauda, vai kredītiestāžu kopējais prudenciālais regulējums ir **pareizākais un atbilstošākais regulējums** attiecībā uz paredzētajām darbībām. Noteiktām specializētām finanšu darbībām, piemēram, e-naudas emisijai un maksājumu pakalpojumiem, pastāv speciāls atbilstošāks regulējums.
- Pretendentam jāattīsta abas darbības (noguldījumu vai citu atmaksājamo līdzekļu pieņemšana un aizdevumu piešķiršana), lai to varētu uzskatīt par kredītiestādi. Taču darbības sākumposmā (piemēram, pirmajos 12 mēnešos pēc darbības uzsākšanas) pieļaujama noteikta elastības pakāpe.

Ja pretendents, uzsākot uzņēmējdarbību, neplāno nekavējoties sākt piedāvāt vienu no definīcijā norādītajām darbībām, kompetentajai iestādei jānovērtē, vai tas varētu ietekmēt uzņēmējdarbības plāna dzīvotspēju.

Piemēram, ja netiek saņemti procentu likmju ieņēmumi no kredītu izsniegšanas, tas ietekmēs procentu maksājumus par noguldījumiem. Uzraudzības iestādes pēc tam novērtē, vai šāds uzņēmējdarbības modelis ir ilgtspējīgs, ņemot vērā plānoto trūkstošās darbības pakāpeniskas uzsākšanas periodu.

Ja iestādes uzņēmējdarbības plāns neparedz pēc sākumposma regulāri savā vārdā piešķirt aizdevumus, kompetentā iestāde novērtē, vai atbilstošāks nebūtu cits regulējums.

Norādījumi par definīcijā lietotajiem terminiem

Ne CRR, ne CRD IV netiek definēti atsevišķie jēdzieni, kas kopā veido kredītiestādes definīciju. Lai gan praksē dažu jēdzienu definīcija (piemēram, "uzņēmums") neizraisa nekādas diskusijas, citu jēdzienu definīcijas trūkums radījis atšķirīgas interpretācijas dažādās ES dalībvalstīs attiecībā uz to, kādas iestādes tiek klasificētas kā kredītiestādes CRR izpratnē. Lai veicinātu saskaņošanu, tālāk sniegtas norādes par šiem pamatjēdzieniem, neskarot valsts tiesību aktus.

⁸ Pārbaudē tiek ņemta vērā visu atbilstošo valsts tiesību aktu specifiskās prasības.

Noguldījumi vai citi atmaksājami līdzekļi

Viens no galvenajiem saskaņotas prudenciālās uzraudzības mērķiem ir atbilstoša noguldītāju, ieguldītāju un patērētāju aizsardzība. Šajā sakarā uzraudzība tiek piemērota visām iestādēm, kuru uzņēmējdarbības mērķis ir pieņemt atmaksājamus līdzekļus no sabiedrības noguldījumu vai citā veidā, piemēram, atkārtoti emitējot obligācijas un citus līdzīgus vērtspapīrus. Tādējādi atmaksājamus līdzekļus, t.sk. noguldījumus, var veidot ilgtermiņa krājkonti, norēķinu konti, nekavējoties atmaksājami krājkonti, līdzekļi ieguldījumu kontos, vai citos veidos, kas jāatmaksā. Saskaņā ar vispārīgu Eiropas Savienības Tiesas interpretāciju "citi atmaksājami līdzekļi" nozīmē ne tikai finanšu instrumentus, kuru būtiska pazīme ir nepieciešamība tos atmaksāt, bet arī finanšu instrumentus, uz kuriem, lai gan tiem nepiemīt šāda pazīme, attiecas līgumiska vienošanās atmaksāt samaksātos līdzekļus.⁹

Tāda pati plaša interpretācija piemērojama arī terminam "noguldījumi", kas ES direktīvā par noguldījumu garantiju sistēmām definēti kā "kredīta atlikums, ko veido kontā atlikušie līdzekļi vai īslaicīgas situācijas, kuras rada parasti banku darījumi, un ko kredītiestādei ir jāatmaksā [pēc nominālvērtības] saskaņā ar normatīvajos aktos un līgumos paredzētajiem nosacījumiem, tostarp termiņnoguldījums un krājnoguldījums".¹⁰

Līdzekļi, kas saņemti saistībā ar specifisku pakalpojumu sniegšanu, piemēram, cita starpā, maksājumu pakalpojumiem vai elektroniskās naudas emisiju, nepārprotami nav ietverti CRD IV un/vai CRR tvērumā.¹¹

Klienti

Neskarot valstu tiesību aktos esošo "klientu" definīciju piemērošanu, "klienti" prudenciālās uzraudzības kontekstā ietver fizisku vai juridisku personu, kuras uztic savus līdzekļus neuzraudzītām iestādēm, kuru finansiālā stabilitāte nav noteikta, aizsardzības elementu. Uz specifiskām grupām, kurām šāda aizsardzība netiek uzskatīta par nepieciešamu, tādējādi var neattiecināt jēdzienu "klienti". Piemēram, personas, kurām ir (personiskas) attiecības ar uzņēmumu, kuram tie uztic savu naudu, un tādējādi tās spēj novērtēt uzņēmuma finansiālo stabilitāti, vai profesionāli tirgus dalībnieki ar pietiekamu pieredzi un līdzekļiem, lai paši veiktu darījumu partnera izpēti.

⁹ Eiropas Savienības Tiesa, 1999. gada 11. februāris, Lieta C-366/97.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīva 2004/49/ES par noguldījumu garantiju sistēmām, kas ieviesta valstu tiesību aktos.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Direktīvas (ES) 2015/2366 par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV L 337, 23.12.2015., 35. lpp.) 18. panta 3. punkts un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīvas 2009/110/EK par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību, par grozījumiem Direktīvā 2005/60/EK un Direktīvā 2006/48/EK un par Direktīvas 2000/46/EK atcelšanu (OV L 267, 10.10.2009., 7. lpp.) 6. panta 3. punkts.

Piešķir aizdevumu savā vārdā

Kreditēšana, piešķirot aizdevumus/kredītus, jāveic kredītiestādei savā vārdā. Tādējādi kredītiestāde ir kreditors, bet aizdevumi/kredīti, ko tā izsniedz, kļūst par tās aktīviem. Dažādie aizdevumu veidi ietver arī aizdevumus, kas minēti CRD IV I pielikuma 2. darbībā, t.i. patēriņa kredītus, hipotēku kredītus, faktūrkreditēšanu un tirdzniecības darījumu finansēšanu. Konta pārtēriņu arī var klasificēt kā aizdevumu saskaņā ar CRR definīciju.

4.2. Apstākļi, kas nosaka licencēšanas prasību

Sākotnējā licencēšana

Iestādes var iesniegt VKI sākotnējās licencēšanas iesniegumu dažādu iemeslu dēļ. Nepieciešamība iegūt pagaidu vai pastāvīgu licenci principā neietekmē iesnieguma būtību. Licences tomēr parasti izsniedz uz neierobežotu laiku.

- Jebkurai **iestādei, kas vēlas kļūt par kredītiestādi**, t.i., sākt pieņemt noguldījumus vai citus atmaksājamus līdzekļus un izsniegt aizdevumus, nepieciešama jauna licence. Tā var būt jaunizveidota iestāde vai esoša iestāde, kas jau veikusi vienu no nepieciešamajām divām darbībām un tagad vēlas piedāvāt arī otru darbību. Tā var būt arī regulēta finanšu iestāde, kas plāno paplašināt uzņēmējdarbību, sniedzot pilnu banku pakalpojumu klāstu.
- Jauna licence arī, iespējams, nepieciešama, ja **apvienojas divas vai vairākas kredītiestādes, radot jaunu iestādi, lai aptvertu apvienotās kredītiestādes darbības**. Jebkurai jaunai iestādei, kas veic regulētas darbības, nepieciešama licence.

Šāda jauna iestāde dažkārt pastāv tikai īsu laika periodu, piemēram, apvienošanās laikā, kad kredītiestādes darbības jānodala un jānodod jaunai pagaidu iestādei, iekams tās tiek iekļautas galīgajā iestādē. Neraugoties uz šīs jaunās iestādes pagaidu raksturu, tai tomēr nepieciešama licence.

Tomēr pieļaujams izņēmums attiecībā uz pagaidu kredītiestādēm, kuras veic darbības juridiski tikai ļoti īsu brīdi, t.i., tikai tik ilgi, kamēr tiek pabeigti ar apvienošanās saistītie juridiskie darījumi. Lai pieņemtu lēmumu, vai iespējams izņēmums, uzraudzības iestādes ņem vērā konkrētos apstākļus un riskus, kas saistīti ar šā darījuma veikšanu. Lai būtu iespējams šāds izņēmums, iesaistītajām pusēm jānodrošina drošības mehānisms gadījumiem, kad darbības pārņemšanu nav iespējams īstenot juridiski ļoti īsā laikā. Tomēr nepieciešams saņemt visas pārējās uzraudzības iestādes atļaujas, kas saistītas ar apvienošanās.

- **Pagaidu banka** ir pagaidu kredītiestāde, kas speciāli izveidota ar mērķi turēt citas – parasti maksātnespējīgas – kredītiestādes aktīvus un saistības, lai nodrošinātu kritisko funkciju izpildi, kamēr tiek veikta aktīvu pārdošana vai

norakstīšana. Pagaidu bankas, lai gan to darbība ir īslaicīga, ir kredītiestādes un tāpēc uz tām attiecas ECB lēmums par licences izsniegšanu.

Pagaidu bankas bieži vien jāizveido ātri, lai atbalstītu krīzes apstākļos esošu banku. Ņemot vērā situācijas steidzamību un īsos termiņus, pienācīgi pamatotos apstākļos pagaidu bankām var izsniegt licenci ar atbrīvojuma nosacījumu, ļaujot tām sākt darbību, nenodrošinot atbilstību CRD IV prasībām. Šāda veida atbrīvojuma nosacījums tomēr pieļaujams ierobežotu laiku.

Atkarībā no konkrētās situācijas pagaidu banku licencēšanu veic sadarbībā ar citām iestādēm, proti, Vienotā noregulējuma valdi vai noregulējuma nacionālo iestādi. Nepieciešamības gadījumā var iesaistīt arī citas iestādes.

Licences maiņa

Iestādēm jāiesniedz iesniegums, lai mainītu sākotnējo licenci dažādu, t.sk. arī tālāk uzskaitīto, iemeslu dēļ.

- Dažas dalībvalstis neizsniedz universālas banku darbības licences, t.i., licences, kas ļauj pretendētājam veikt visas darbības, kas norādītas CRD IV 1. pielikumā, kā arī citas, ja to nosaka valsts tiesību akti. Gadījumā, ja licences nav universālas, iespējams, ir nepieciešams paplašināt sākotnējās licences tvērumu, ja licencēta iestāde vēlas sākt citu regulētu darbību, piemēram, ieguldījumu pakalpojumus, portfeļu pārvaldīšanu, vērtspapīru glabāšanas un glabāšanas pakalpojumus, utt.

CRD IV I pielikums

DARBĪBAS, UZ KURĀM ATTIECAS SAVSTARPĒJA ATZĪŠANA

1. Noguldījumu vai citu atmaksājamu līdzekļu pieņemšana.
2. Aizdevums, tostarp patēriņa kredīts, kredītlīgumi, kas saistīti ar nekustamo īpašumu, faktūrkreditēšana ar vai bez regresa tiesībām, tirdzniecības darījumu finansēšana (arī akceptēta vekseļa kredīts).
3. Finanšu noma.
4. Maksājumu pakalpojumi, kā definēts Direktīvas 2007/64/EK 4. panta 3. punktā.
5. Citu maksāšanas līdzekļu (piemēram, ceļojuma čeku un bankas pārveduma vekseļu) izdošana un pārvaldība, ciktāl uz šādu darbību jau neattiecas 4. punkts.
6. Garantijas un saistības.
7. Tirdzniecība savā vai klienta vārdā ar jebkuru no turpmāk minētajiem:
  - (a) naudas tirgus instrumenti (čeki, parādzīmes, noguldījumu sertifikāti u. c.);

- (b) ārvalstu valūta;
  - (c) regulētā tirgū tirgoti finanšu nākotnes līgumi un iespējas līgumi;
  - (d) valūtu kursu un procentu likmju instrumenti;
  - (e) pārvedami vērtspapīri.
8. Dalība vērtspapīru emisijās un ar šādām emisijām saistīto pakalpojumu sniegšana.
  9. Uzņēmumu konsultēšana par kapitāla struktūru, darbības stratēģiju un ar to saistītiem jautājumiem un padomi un pakalpojumi saistībā ar uzņēmumu apvienošanu un pirkšanu.
  10. Starpniecība naudas darījumos.
  11. Portfeļa pārvaldība un konsultācijas.
  12. Vērtspapīru glabāšana un administrēšana.
  13. Kredītinformācijas pakalpojumi.
  14. Glabāšanas pakalpojumi.
  15. Elektroniskās naudas emitēšana.

Uz pakalpojumiem un darbībām, kas paredzētas Direktīvas 2004/39/EK I pielikuma A un B iedaļā, ja ir norāde uz minētās direktīvas I pielikuma C iedaļā paredzētajiem finanšu instrumentiem, attiecas savstarpēja atzīšana saskaņā ar šo direktīvu.

- Iestāde savas pastāvēšanas laikā var izvēlēties veikt dažādas darbības. Ja valsts tiesību akti nosaka, ka **darbības maiņai** nepieciešams saņemt lēmumu par licences izsniegšanu, procesā jāiesaistās ECB un jāpieņem lēmumu par licences izsniegšanu. Taču, ja sākotnējā licence jau ietver jauno darbību, nav nepieciešams pieteikties licences maiņai.
- Var mainīties arī iestādes juridiskā forma. Ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem **juridiskās formas maiņai** nepieciešams saņemt lēmumu par licences izsniegšanu vai mainās iestādei piemērotais prudenciālās uzraudzības režīms, procesā jāiesaistās ECB un jāpieņem lēmumu par licences izsniegšanu. Ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem juridiskās formas maiņai nav nepieciešams saņemt lēmumu par licences izsniegšanu, tomēr var būt nepieciešams saņemt cita veida uzraudzības iestādes atļaujas, piemēram, ja tiek mainīti kredītiestādes pamatdokumenti (statūti).
- **Apvienošanās** rezultātā ECB var būt jāpieņem lēmums par licences pagarināšanu, īpaši, ja apvienoto iestāžu licences neaptver tās pašas darbības. Iestādei, kas pārņem regulētās darbības, ko iepriekš veica citas apvienošanās procesā iesaistītās puses, nepieciešama atļauja visam darbību kopumam. Ja

iestādei jau izsniegta banku darbības licence, iespējams, šo licenci būs nepieciešams pagarināt. Jāsaņem arī visas pārējās nepieciešamās uzraudzības iestādes atļaujas, kas saistītas ar apvienošanos.

Ņemot vērā ECB ekskluzīvo kompetenci izsniegt licences VUM ietvaros, licences nedrīkst nodot tālāk jaunām iestādēm, pat ja tas noteikts valsts tiesību aktos.

Parasti iesniegumus par licences maiņu var novērtēt proporcionālāk nekā iesniegumus sākotnējās licences izsniegšanai. Attiecīgie piemēri iekļauti 5. sadaļā.

4.3. Papildu darbības, ko regulē valsts tiesību akti

Sk. arī paskaidrojumu, kas pieejams ECB banku uzraudzībai veltītajā interneta vietnē:

[2017. gada 31. marta vēstule attiecībā uz Uzraudzības valdes 2016. gada novembra lēmumu par valstu pilnvarām.](#)

Valsts tiesību aktos var būt regulētas darbības, kas nav iekļautas CRD IV I pielikumā. Tāpēc gadījumos, ja valsts tiesību aktos noteikts, ka kredītiestādei jāsaņem atļauja pirms darbības uzsākšanas, ECB jāpieņem lēmums par licences izsniegšanu, pat ja darbība nav iekļauta CRD IV I pielikumā norādīto darbību sarakstā. To apstiprina VUM pamatregulas 78. panta 5. punkts, saskaņā ar kuru "lēmums par atļaujas izsniegšanu attiecas uz pretendenta darbību kredītiestādes statusā saskaņā ar piemērojamiem nacionālajiem tiesību aktiem (...)".

ECB izsniedz atļaujas attiecībā uz darbībām, ko regulē vienīgi nacionālie tiesību akti, tikai tiktāl, cik uz tām attiecas uzraudzības funkcija saskaņā ar ES tiesību aktiem.

5. Iesniegumu licences saņemšanai novērtēšana

Vairāk informācijas sk.

- EBI tehniskie standarti
- Darbības programma: CRD IV 10. pants
- Pašu kapitāls: CRD IV 12. pants
- Vadības piemērotība: CRD IV 91. pants
- Akcionāru piemērotība: CRD IV 14. pants

Uzraudzības iestādes novērtē pretendenta sniegto informāciju sākotnējas banku darbības licences izsniegšanai vai esošas licences maiņai atbilstoši kritērijiem, kas noteikti ES un valstu tiesību aktos un atbilstoši pieprasītajam licences veidam. Tālāk sniegti piemēri par dažām jomām, ko aptver novērtējums.

- Vispārējs pretendenta un tā darbības raksturojums, t.sk. licences pieprasījuma pamatojums;
- Darbības programma, t.sk. plānotās aktivitātes, uzņēmējdarbības modelis un ar to saistītais riska profils;
- Pretendenta organizatoriskā struktūra, t.sk. IT struktūra un ārpakalpojumu izmantošanas prasības;
- Finanšu informācija, t.sk. prognozētā bilance un peļņas un zaudējumu aprēķina aplēses un iekšējā kapitāla un likviditātes pietiekamība;
- Akcionāru piemērotība;
- Valdes locekļu, personu, kas pilda pamatfunkcijas un uzraudzības valdes piemērotība.

Turpmākajos punktos sniegts detalizēts novērtējuma kritēriju skaidrojums.

5.1. Kapitāls

[Norādes par tikko licencētai bankai nepieciešamā kapitāla noteikšanu un novērtēšanu tiks pievienotas šiem norādījumiem nākamajā posmā pēc tam, kad būs veikta atsevišķa sabiedriskā apspriešana.]

5.2. Darbības programma

[Norādes par tikko licencētai bankai nepieciešamās darbības programmas novērtēšanu tiks pievienotas šiem norādījumiem nākamajā posmā pēc tam, kad būs veikta atsevišķa sabiedriskā apspriešana.]

5.3. Vadības struktūras atbilstības un piemērotības novērtējums

Jānovērtē, vai pretendenta vadības struktūras locekļi izpilda atbilstības un piemērotības ("piemērotības") prasības. Tas attiecas uz visiem vadības struktūras locekļiem – gan tiem, kas veic izpildfunkcijas, gan tiem, kas veic uzraudzības funkcijas. Lēmumā par atļaujas izsniegšanu principā tiek iekļauts visu vadības struktūras locekļu atbilstības un piemērotības novērtējums.

Pretēji atbilstības un piemērotības novērtējumam, veicot pastāvīgo uzraudzību, vadības struktūras locekļu atbilstības un piemērotības novērtējumu licencēšanas procesa laikā veic ECB attiecībā gan uz nozīmīgām, gan mazāk nozīmīgām iestādēm.

Tomēr pēc lēmuma par sākotnējās licences izsniegšanu pieņemšanas jaunu locekļu iecelšana vai pārmaiņas vadības struktūrā neietekmē lēmumu par sākotnējās licences izsniegšanu un nav nepieciešams jauns lēmums.

Lai licencēšanas procedūras ietvaros novērtētu vadības struktūrā ieceltos locekļus, izmanto tos pašus kritērijus, ko izmanto parastās atbilstības un piemērotības procedūrās.

Tā kā vērtēšanas procesam piemēro proporcionalitātes principu, to var pielāgot, ņemot vērā pretendenta plānoto sistēmisko nozīmīgumu un prognozēto riska profilu. Turpmāk norādītie punkti ilustrē proporcionalitātes principa piemērošanu:

- Amatā apstiprināmo personu/kandidātu reputācijas novērtējumu visiem pretendentiem veic vienādi, neraugoties uz pretendenta iestādes statusu nākotnē kā nozīmīgai vai mazāk nozīmīgai iestādei; proporcionalitātes princips netiks piemērots.
- Kredītiestādes, kuras sniedz pieteikumu par licences pagarināšanu, pēc definīcijas jau ir licencētas un, atkarībā no to nozīmīguma, atrodas ECB vai VKI uzraudzībā. Tāpēc novērtēti tiks tikai jaunie vadības struktūras locekļi, kuri tiks iecelti amatā paplašināšanās rezultātā.

Ja paplašināšanās rada būtiskas iestādes uzņēmējdarbības modeļa vai piedāvāto pakalpojumu un produktu klāsta vai sarežģītības pārmaiņas, licences pagarināšanas procesā novērtējumam var pakļaut visu valdi, lai pārliecinātos, ka tiek saglabāta valdes zināšanu kolektīvā piemērotība.

Vadības struktūras esošie locekļi parasti netiek pārvērtēti licences pagarināšanas procedūras ietvaros. Tomēr, ja novērtēšanas laikā tiek atklāti jauni fakti, kas var nelabvēlīgi ietekmēt valdes locekļu atbilstību un piemērotību, VKI kopā ar ECB var nolemt veikt atsevišķu atbilstības un piemērotības novērtējumu.

- Amatā iecelšanai **pagaidu bankās** jāpiemēro parastais atbilstības un piemērotības process. Atbrīvojumu no atbilstības un piemērotības prasībām var piešķirt tikai tad, ja pagaidu bankas izveide ir ārkārtīgi steidzama; šādā

Detalizētas norādes pieejamas
ECB norādījumos par atbilstības un
piemērotības novērtējumu

gadījumā VKI kopā ar ECB var veikt noregulējuma iestādes iecelto vadības struktūras locekļu neformālu iepriekšēju novērtējumu.

5.4. Tiešo un netiešo akcionāru novērtējums

Termins "akcionāri" šajos norādījumos izmantots CRD IV 14. pantā norādītajā "akcionāri un dalībnieki" nozīmē.

Ja pretendenta akcionāriem pieder vairāk nekā 10% kapitāla vai balsstiesību, vai arī tiem ir būtiska ietekme uz iestādes vadību, licencēšanas procedūras ietvaros tiek piemēroti būtiskas līdzdalības kritēriji. Tomēr, ja ir vairāki nelieli akcionāri bez būtiskas līdzdalības, tiek novērtēti 20 lielākie akcionāri.¹²

Licences pagarināšanas procedūras ietvaros parasti neveic esošo akcionāru pārvērtēšanu. Tomēr, ja novērtēšanas laikā tiek atklāti jauni fakti, kas var nelabvēlīgi ietekmēt kvalificētu akcionāru piemērotību, VKI kopā ar ECB var nolemt veikt atsevišķu akcionāru novērtējumu.

Būtiska līdzdalība

Licencēšanas procedūras kontekstā akcionāri tiek vērtēti, izmantojot tos pašus kritērijus, kas tiek izmantoti, vērtējot personas, kas iegūst būtisku līdzdalību esošā kredītiestādē. Tiek izmantoti šādi kritēriji:

- akcionāra reputācija;
- akcionāra finansiālā stabilitāte;
- aizdomu neesamība par saistību ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu vai teroristu finansēšanu.

Papildus vēl divi kritēriji, kurus arī izmanto būtiskas līdzdalības iegūšanas novērtējumam, iekļauti citās vispārējā licencēšanas novērtējuma jomās, proti:

- augstākā līmeņa vadības, kas vadīs kredītiestādes darbību, reputācija, zināšanas, iemaņas un pieredze (sk. 5.3. punktu);
- licencējamās iestādes paredzamā atbilstība prudenciālās uzraudzības prasībām (sk. 5.1. punktu).

Lai gan novērtējums ļoti līdzinās būtiskas līdzdalības procedūras laikā veiktajam novērtējumam, netiek pieņemts atsevišķs būtiskas līdzdalības lēmums, ja vien tas nav noteikts valsts tiesību aktos, kuri transponē CRD IV. Tāpēc akcionāru novērtējuma rezultāti principā ir iekļauti lēmumā par licences izsniegšanu.

Pagaidu banku īpašnieki pilnībā vai daļēji ir vairākas publiskā sektora iestādes, kuras atbildīgas par noregulējumu. Kad noregulējuma iestāde, t.sk. noregulējuma

¹² Gala ziņojums par regulatīvo tehnisko standartu projektu saskaņā ar Direktīvas 2013/36/ES 8. panta 2. punktu un īstenošanas tehnisko standartu projektu saskaņā ar Direktīvas 2013/36/ES 8. panta 3. punktu (EBA/RTS/2017/08 un EBA/ITS/2017/05).

fonds vai tam piederoša iestāde, kļūst par pagaidu bankas akcionāru, tā tiek uzskatīta ieguvēju un tāpēc tai jāpiemēro būtiskas līdzdalības novērtējums. Tomēr atbilstoši proporcionalitātes principam var tik veikts mazāka apjoma novērtējums pēc tam, kad uzraudzības iestāde veikusi individuālu analīzi.

20 lielāko akcionāru mērķtiecīgs novērtējums

Sīkāku informāciju sk. EBI regulatīvajos tehniskajos standartos, kas pašlaik ir ieviešanas procesā.

Ja nav personu ar būtisku līdzdalību, novērtēti tiek 20 lielākie akcionāri vai, ja iestādei ir mazāk nekā 20 akcionāru, visi akcionāri.

Nosakot informācijas prasības attiecībā uz 20 akcionāriem, uz kuriem attiecas mērķtiecīgais novērtējums, tiek ņemti vērā EBI standarti, bet arī proporcionalitātes princips, turējumu lielums un akcionāru loma.

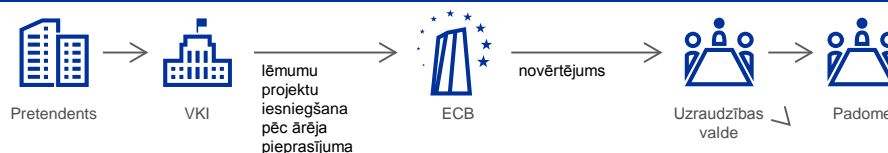
Vairākiem akcionāriem var piederēt identisks akciju skaits un tāpēc varētu būt sarežģīti noteikt, kuri akcionāri jāiekļauj 20 lielāko akcionāru mērķtiecīgajā novērtējumā. Šādā gadījumā visi akcionāri, kam pieder identisks akciju skaits, kas atbilst mazākajam akciju skaitam, kas kvalificējas novērtējumam, principā tiks iekļauti novērtējumā.

6. Procedūras apsvērumi

Euro zonā banku darbības licenču izsniegšanai vai pagarināšanai izmanto tā dēvētās kopējās procedūras. ECB un valstu uzraudzības iestādes iesaistītas dažādos šo kopējo procedūru posmos, kur visi iesniegumi jāsniedz tās valsts uzraudzības iestādei, kurā atrodas/atradīsies attiecīgā banka, neraugoties uz to, vai izpildīti nozīmīguma kritēriji. Valstu uzraudzības iestādes un ECB cieši sadarbojas visā procedūras, ko veic visām uzraudzītajām kredītiestādēm, īstenošanas laikā, un ECB pieņem lēmumu.

1. attēls

Licencēšanas process

6.1. Piemērojamie termiņi

CRD IV 15. pantā sniegtas norādes par maksimālo laiku, kas nepieciešams lēmuma pieņemšanai (12 mēneši). Taču, tā kā valstis šo direktīvu atšķirīgi transponējušas savos tiesību aktos, pastāvošajos valsts tiesību aktos joprojām noteikti atšķirīgi termiņi. Tāpēc dalībvalstīs var atšķirties licences iesnieguma izskatīšanas perioda vai termiņa sākuma punkts. Dažās dalībvalstīs šis periods sākas, kad VKI saņemusi iesniegumu, pat ja tas nav pilnīgs.¹³ Citās valstīs šis periods sākas tikai tad, kad iesniegums tiek uzskatīts par pilnīgu.¹⁴ Līdzīgi dalībvalstīs var atšķirties arī iesnieguma izskatīšanas apturēšanas ietekme uz galīgo termiņu.

Katram licences iesniegumam ir trīs galvenie posmi:

- pirmsiesniegšanas posms;
- iesniegšanas posms;
- posms, kad sākas licencētās iestādes pastāvīgā uzraudzība.

Nemot vērā šos ierobežojumus un nepieciešamību nodrošināt elastīgumu, tiek piemērota šāda saskaņota trīs posmu pieeja.

Pirmsiesniegšanas posms

Uzraudzības iestāde parasti veic pārrunas ar pretendentu pirms oficiālā licences iesnieguma iesniegšanas, lai 1) izskaidrotu procesu un informācijas prasības; 2) noskaidrotu, vai kredītiestādes darbības licence ir iestādei atbilstošā atļauja; 3) iepazītos ar iesniegto licencēšanas procesa plānu un 4) norādītu uz potenciālām

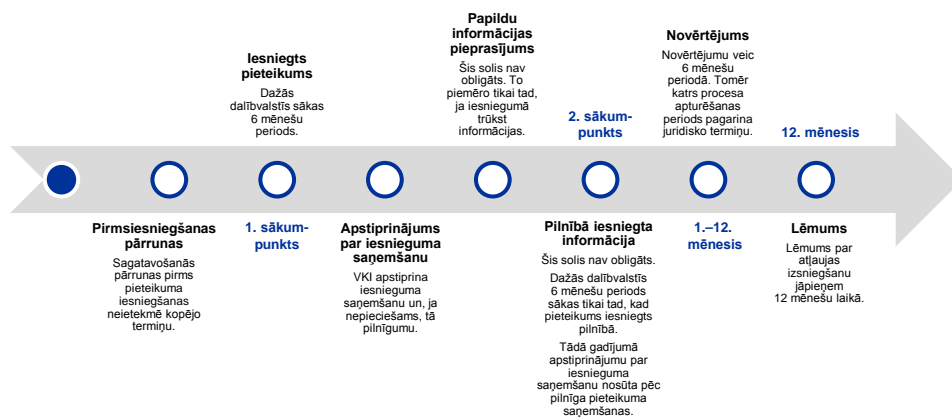
¹³ "1. sākumpunkts" 2. un 3. attēlā

¹⁴ "2. sākumpunkts" 2. un 3. attēlā

agrīnām problēmām no prudenciālās uzraudzības viedokļa. Šāda prakse tiek ļoti atbalstīta, lai nodrošinātu raitāku procesa norisi.

2. attēls

Pirmsiesniegšanas posma laika grafiks

No uzraudzības iestādes puses tiek iesaistīti speciālisti, kas pārzina licencēšanas procesu un novērtējuma kritērijus. Ir būtiski, lai sarunās pirms pieteikuma iesniegšanas no iestādes piedalītos atbilstošās personas, t.i., augsta līmeņa darbinieki ar lēmumu pieņemšanas kapacitāti, kā arī personas, kam ir pietiekamas operatīvās zināšanas, lai sniegtu atbildes uz detalizētiem jautājumiem.

Jebkādi komentāri, ko šajā stadijā sniedz uzraudzības iestādes, neskar iesniegšanas posma iznākumu un sekojošo ECB lēmumu.

Šis posms ļauj pretendētājam novērtēt projekta tvērumu un termiņu. Pretendents pēc tam var pieņemt lēmumu atlikt vai apturēt procesu vai pāriet nākamajā posmā un iesniegt oficiālu pieteikumu VKI.

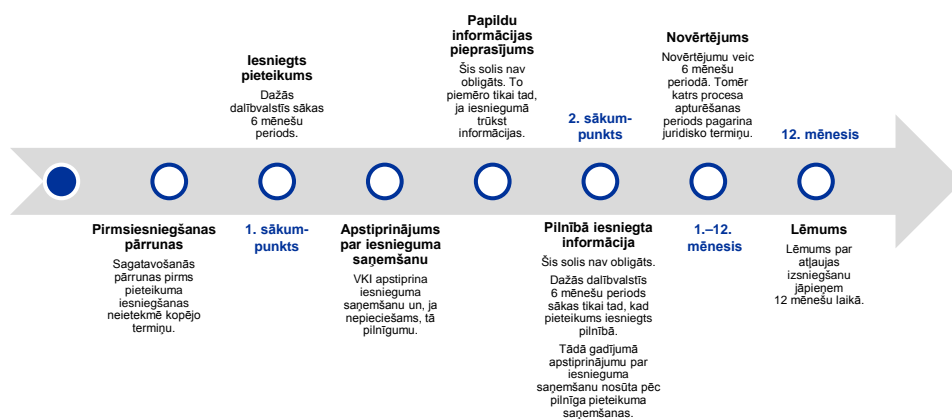
Iesniegšanas posms

Iesniegums vienmēr jāiesniedz VKI, lai ņemtu vērā valsts tiesību aktus. Pēc tam, kad, pamatojoties uz attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, noteikts oficiāls lēmuma pieņemšanas termiņš, VKI atzīst iesnieguma saņemšanu un informē pretendentu par attiecīgajiem termiņiem, pamatojoties uz labu administratīvo praksi, ja tas praktizējams saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

Uzraudzības iestādes parasti rīko regulāras sanāksmes ar pretendentu, lai sniegtu pretendētājam norādes novērtējuma procesa laikā un detalizēti apspriestu iesniegto informāciju.

3. attēls

Iesniegšanas posma laika grafiks

VKI un ECB, veicot novērtējumu, jebkurā laikā nepieciešamības gadījumā var pretendēt pieprasīt turpmāku informāciju. Iesnieguma novērtēšanas procedūras laikā bieži kļūst skaidrs, ka nepieciešami sīkāki dati, lai izprastu un analizētu iesniegumu.

Atkarībā no attiecīgajiem valsts tiesību aktiem šie turpmākas informācijas pieprasījumi var apturēt procesu un attiecīgi atlikt juridisko termiņu. Tomēr viss process, sākot no VKI paziņojuma par iesnieguma saņemšanu, nedrīkst pārsniegt 12 mēnešus, ieskaitot visus apturēšanas periodus.

Pretendents jebkurā laikā var atsaukt iesniegumu, attiecīgi informējot VKI, piemēram, ja uzskata, ka licencēšanas prasības nav izpildāmas. Pretējā gadījumā VKI pieņem lēmumu noraidīt lūgumu izsniegt atļauju vai, ja VKI iesniegusi ECB priekšlikuma projektu izsniegt atļauju (šajā gadījumā tā attiecīgi informē pretendentu), ECB pieņem lēmumu izsniegt atļauju.

Tipiska licencēšanas iesnieguma izskatīšanas laika grafika piemērs

- A grupa nolemj veidot jaunu filiāli – X banku.
- A grupa vērsas pie VKI dalībvalstī, kurā tiks reģistrēta X banka, un rīko vairākas sagatavošanās sanāksmes ar VKI un, iespējams, ar ECB, kurās izskaidro procesu un konkrētā informāciju, kas jāpievieno iesniegumam.
- A grupa iesniedz oficiālu iesniegumu VKI, lai saņemtu kredītiestādes licenci X bankai.
- 12 mēnešu periods sākas no sākotnējā iesnieguma iesniegšanas brīža (kā noteikts tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā tiks reģistrēta X banka).

- VKI nosūta apstiprinājumu A grupai par iesnieguma saņemšanu un oficiālu novērtējuma perioda sākumu, norādot atbilstošo juridisko termiņu.
- Novērtējuma stadijā VKI kopā ar ECB konstatē, ka iesniegumā trūkst būtiska informācija. VKI nosūta pretendentam formālu pieprasījumu iesniegt trūkstošo informāciju.
- Turpmākas informācijas pieprasījums pārtrauc procesu un laika grafiks tiek apturēts.
- Pēc tam, kad A grupa iesniegusi trūkstošo informāciju, process atsākas un juridiskais termiņš tiek pagarināts par tādu laiku, kas atbilst procesa apturēšanas periodam.
- Uzraudzības iestāde novērtējuma laikā vairākkārt pieprasa papildu informāciju (tādējādi apturot procesu).
- Pēc tam, kad VKI un ECB veikusi novērtējumu, VKI ierosina ECB izsniegt X bankai licenci un ECB attiecīgajā likumā noteiktajā termiņā nāk klajā ar lēmumu, ņemot vērā visus novērtējuma procesa apturēšanas periodus.

Posms, kad sākas licencētās iestādes pastāvīgā uzraudzība

Atkarībā no apstākļiem, kas noteica licencēšanas nepieciešamību un informāciju, kas tika iesniegta pirmsiesniegšanas vai iesniegšanas posmā, atšķirsies nepieciešamais pastiprināts turpmākās monitorēšanas apjoms, lai nodrošinātu kredītiestādes atbilstību ECB lēmumam par licences izsniegšanu, t.sk. jebkādiem papildu noteikumiem (sk. nākamo sadaļu).

Uzraudzības iestādes sāk uzraudzības darbību plānošanu un īstenošanu, t.sk. iestādes nozīmīguma novērtējumu un uzraudzības pārbaudes programmas izstrādi (piemēram, kopējās uzraudzības komandas izveidi (nozīmīgas bankas gadījumā) un uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa (UPNP), stresa testu, klātienes pārbaudi un tematisko pārbaudi īstenošanu utt.).

Runājot vispārīgāk, uzraudzības iestādes monitorē, kā licencētā iestāde ievēro iesniegto darbības programmu. Ja tiek konstatēts, ka jaunā iestāde neatbilst lēmumā par licences izsniegšanu noteiktajām prasībām vai pastāvīgās prudenciālās uzraudzības prasībām, uzraudzības iestādes var rīkoties, sākot ar ciešāku sadarbību, organizējot speciālas sanāksmes, un uzraudzības pilnvaru īstenošanu, līdz pat izpildi nodrošinošiem pasākumiem vai pat sankcijām (atkarībā no neatbilstības pakāpes).

Sīkākai informācijai sk. "Banku uzraudzības vadlīnijas"

6.2. Lēmumā ietvertie papildu noteikumi

Eiropas Savienības Tiesa ir spriedusi, ka principā kompetentā iestāde var noteikt nosacījumus un/vai pienākumus tad, ja pretējā gadījumā licence netiktu izsniegta.¹⁵ Šajā sadaļā izskaidroti apstākļi, kādos var izmantot šos uzraudzības instrumentus.

Uz lēmumu par licences izsniegšanu var attiecināt vairāku veidu papildu noteikumus:

- "nosacījums" nozīmē priekšnoteikumu, kas jāizpilda pirms lēmuma par licences izsniegšanu stāšanās spēkā;
- "saistības" nozīmē prasības vai ierobežojumus, ko piemēro regulāri vai noteiktu laiku pēc lēmuma par licences izsniegšanu pieņemšanas;
- "ieteikums" nozīmē nesaistošu priekšlikumu;
- "ex ante saistības" nozīmē saistības, ko uzņemas pretendents pirms lēmuma par licences piešķiršanu pieņemšanas. *Ex ante* saistības var ietvert gan nosacījumus, gan pienākumus.

Nosacījumi

Nosacījumi liek pretendentam veikt darbības vai atturēties no darbībām. Atļauja stāties spēkā tikai pēc nosacījumu izpildes.

Nosacījumi ir proporcionāli un tiek noteikti tikai tādā apmērā, lai nodrošinātu licencēšanas novērtējuma kritēriju izpildi.

Nosacījumiem jābūt skaidri definētiem, lai nodrošinātu juridisko noteiktību. Nosacījumam jābūt izpildāmam un realizējamam.

Saistības

Līdzīgi nosacījumiem saistības liek pretendentam veikt darbības vai atturēties no darbībām. Saistības tiek noteiktas, lai regulāri risinātu problēmas, kas rodas pēc atļaujas stāšanās spēkā. Saistību neievērošana neliek apšaubīt sākotnējo lēmumu par licences izsniegšanu. Tomēr saistību neievērošanas gadījumā var tikt piemēroti izpildi nodrošinoši pasākumi un/vai sankcijas.

Saistības ir proporcionālas un tiek noteiktas tikai tādā apmērā, lai nodrošinātu licencēšanas novērtējuma kritēriju izpildi.

---

¹⁵ Eiropas Savienības Tiesa, 2015. gada 25. jūnijs, Lieta C-18/14.

Ieteikumi

Ieteikumus var pievienot lēmumam par licences izsniegšanu pat tādā gadījumā, ja visi licencēšanas kritēriji tehniski ir izpildīti. Ieteikumi var aptvert plašu risināmo jautājumu klāstu.

Lai gan ieteikumi nav juridiski saistoši, nepieciešams skaidri formulēt to izdošanas iemeslus un mērķus, ko ar tiem plānots sasniegt.

Ex ante saistības

VKI vai ECB neuzliek saistības – tās ierosina pretendents pirms lēmuma par licences izsniegšanu; tomēr kompetentās iestādes drīkst izteikt priekšlikumus.

Ex ante saistību mērķis ir nodrošināt kompetentajai iestādei pārlicību, ka tiks izpildīti novērtējuma kritēriji.

Ex ante saistības veido rakstisks paziņojums, ko paraksta pretendents.

Ex ante saistības tiek ņemtas vērā VKI un ECB attiecīgajā novērtējumā un tiek iekļautas lēmumā par licences izsniegšanu kā novērtējumi vai saistības, par ko panākta vienošanās.

6.3. Taisnīgs process

VKI pēc novērtējuma var noraidīt licencēšanas iesniegumu vai arī iesniegt ECB priekšlikumu izsniegt licenci. ECB pēc sava novērtējuma var apstiprināt VKI ierosināto lēmumu vai arī noraidīt to.

Tiesības tikt uzklautam

Ja ECB nolēmj noraidīt licencēšanas iesniegumu, vai jāpiemēro nosacījumi vai saistības, pretendents tiek dota iespēja sniegt paskaidrojumus. Šo iespēju dēvē par tiesībām tikt uzklautam un tā principā ietverta Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.

Tiesības tikt uzklautiem piešķir visiem pretendentiem, kuru iesniegumu ECB grasās noraidīt, vai kuriem licences izsniegšana saistīta ar nosacījumiem vai saistībām.

Uzklautšanas periods licencēšanas iesniegumiem ir trīs darbadienas.

Tomēr ir gadījumi, kad nepiemēro tiesības tikt uzklautam:

- ja nosacījumi vai saistības attiecas uz normatīviem aktiem, kuri pretendents jāievēro;

- ja ar pretendentu panākta iepriekšēja vienošanās par nosacījumiem vai saistībām;
- ja nosacījumi vai saistības attiecas uz ziņošanas prasībām.

Pieklūve iesnieguma datiem

Pēc lēmuma pieņemšanas pretendentam ir tiesības lūgt VKI vai ECB pieklūvi iesnieguma datiem.

Pieklūve datiem var notikt gan nacionālajā līmenī (gadījumos, kad VKI noraida licencēšanas iesniegumu), gan ECB līmenī (gadījumos, kad licencēšanas iesniegumu noraida vai, ja attiecībā uz iesniegumu ierosināti nosacījumi/saistības). Šādas pieklūves tiesības ir būtiska aizstāvības tiesību, labas pārvaldības tiesību un tiesību tikt uzklautam sastāvdaļa.

7. Licences anulēšana un licences nederīgums

ECB var anulēt kredītiestādes licenci pēc savas iniciatīvas vai pamatojoties uz VKI priekšlikumu tajā dalībvalstī, kurā iestāde ir reģistrēta. Licences anulēšanas process definēts valsts tiesību aktos, bet VKI un ECB sadarbība pamatā atbilst sadarbībai licences izsniegšanas procesa laikā, izņemot noteiktas novirzes atkarībā no tā, vai licences anulēšanu pieprasījusi pati uzraudzītā iestāde vai uzraudzības iestāde (VKI vai ECB).

Ja uzraudzītā iestāde lūgusi VKI anulēt tās licenci, piemēram, jo tā vairs neveic banku darbību, VKI un ECB kopīgi novērtē, vai izpildīti visi atbilstošie priekšnosacījumi. ECB pieņem lēmumu, vai izpildīti licences anulēšanas nosacījumi atbilstoši valsts un ES tiesību aktiem. Īpaši nepieciešams skaidrs un neapstrīdams apstiprinājums, ka iestādei vairs nav noguldījumu turējumu vai citu atmaksājamu līdzekļu.

Ja uzraudzības iestāde ierosina anulēt kredītiestādes licenci, jo iestāde, piemēram, vairs neatbilst prudenciālās uzraudzības prasībām vai arī vairs nevar paļauties, ka tā pildīs savas saistības pret kreditoriem, tiek veikts pilnīgs un detalizēts novērtējums, lai pamatotu pierādījumus licences anulēšanai, ņemot vērā attiecīgās iestādes uzraudzības vēsturi, kā arī attiecīgās saistītās intereses, piemēram, riskus, kas apdraud noguldītājus. Šādos gadījumos var tikt iesaistītas arī noregulējuma iestādes.

Licence zaudē spēku, ja beidzas kredītiestādes licence. To var noteikt specifiski valsts tiesību aktos noteikti izraisītāji, kas parasti nav saistīti ar uzraudzības brīvību vai kompetentās iestādes lēmumu. Ir trīs tipiskas situācijas, kurās saskaņā ar valsts tiesību aktiem, licence var zaudēt spēku:

- kredītiestāde 12 mēnešus nav izmantojusi licenci;
- kredītiestāde nepārprotami atsakās no licences;
- kredītiestāde ilgāk par sešiem mēnešiem nav veikusi darījumus.

Saskaņā ar valsts tiesību aktiem rezultāts, kas līdzinās licences spēka zaudēšanai, var rasties, ja pati kredītiestāde beidz pastāvēt, piemēram, sakarā ar apvienošanu ar citu uzņēmumu. Šādos gadījumos licences darbība beidzas vienlaikus ar kredītiestādes pastāvēšanas beigām. Šādos gadījumos piemēro tādu pašu procedūru kā gadījumos, kad licence zaudē spēku.

Saīsinājumi

CRD	Kapitāla prasību direktīva
CRR	Kapitāla prasību regula
EBI	Eiropas Banku iestāde
ECB	Eiropas Centrālā banka
ES	Eiropas Savienība
VUM	Vienotais uzraudzības mehānisms

© Eiropas Centrālā banka, 2017

Pasta adrese: 60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis: +49 69 1344 0
Interneta vietne: www.bankingsupervision.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.